

Intermitterende katheterisatie bij kinderen

Uw kind heeft een probleem met plassen, omdat de blaas en/of sluitspier niet goed functioneert. De kinderuroloog/kindernefroloog heeft aan u uitgelegd dat dit probleem diverse oorzaken kan hebben. Om de blaas te legen, moet er worden gekatheteriseerd.

Katheteriseren is het leeg maken van de blaas met behulp van een slangetje: de katheter. U of uw kind leert om *intermitterend* te katheteriseren. Dit wil zeggen dat er met een bepaalde regelmaat gekatheteriseerd wordt, met steeds een schone eenmalige katheter.

Afhankelijk van de leeftijd van uw kind, kunt u uw kind katheteriseren of kan uw kind de techniek zelf aanleren. De techniek van het katheteriseren wordt u of uw kind aangeleerd door de verpleegkundig consulent continentiezorg kinderen. Eenmaal aangeleerd kunt u of kan uw kind het katheteriseren zelf uitvoeren. De techniek van katheteriseren is veilig en eenvoudig. Katheteriseren doet geen pijn, maar kan raar aanvoelen. De eerste paar keer kan er een branderig gevoel worden ervaren, omdat het slijmvlies wat geïrriteerd is. Dit is van voorbijgaande aard.

Materiaal

Een eenmalige katheter is gemaakt van polyurethaan of siliconen. De katheter heeft een coating of gel die ervoor zorgt dat de katheter glad is en makkelijk kan worden ingebracht.

Bij sommige katheters moet de coating geactiveerd worden door er zelf water aan toe te voegen, andere katheters zijn al kant-en-klaar voor gebruik. De katheter wordt na gebruik weggegooid.

De behandelend arts of verpleegkundig consulent bepaalt de maat van de katheter en met laatstgenoemde kiest u of uw kind de katheter uit die u wilt gaan gebruiken.

Hygiëne

Het is van groot belang dat er zo schoon mogelijk gehandeld wordt bij katheteriseren. Dit betekent in de praktijk dat de handen goed gewassen moeten worden voor het katheteriseren. Ook kan er desinfecterende handgel worden gebruikt. Verder moet er altijd een schone katheter worden gebruikt. Als deze per ongeluk op de grond valt, moet er altijd een nieuwe katheter worden gepakt.

Houding

Katheteriseren kan zowel zittend op het toilet, staand voor het toilet of liggend op bed of op een behandeltafel worden gedaan.

Katheteriseren bij meisjes

Bij meisjes en vrouwen is de plasbuis recht. De uitgang van de plasbuis ligt tussen de clitoris en de vagina. Het katheteriseren zal uw dochter makkelijker afgaan als zij haar lichaam goed kent. Met behulp van een spiegeltje kunt u haar helpen haar plasgaatje te vinden. Het plasgaatje is vaak zichtbaar als een klein driehoekje.

- Zet alle benodigde spullen klaar en zorg dat de gladde katheter klaar hangt voor gebruik (plakker op het zakje verwijderen en bevestigen aan de muur).
- Trek broek en onderbroek uit of doe deze naar beneden.

- Voor het katheteriseren moet het plasgaatje worden schoongemaakt met een nat washandje/ doekje. Dit moet van boven naar beneden ofwel van voor naar achter.
- Haal de katheter uit de verpakking en pak deze met één hand vast als een potlood.
- U of uw dochter spreidt met de andere hand de schaamlippen en zoekt het plasgaatje. Als oriëntatiepunt kan uw dochter een vinger onder het plasgaatje (op de vaginaopening) leggen. De katheter kan nu in één glijdende beweging via het plasgaatje in de blaas worden gebracht. Als er urine komt, moet de katheter nog ietsje verder worden ingebracht en weet u zeker dat u in de blaas zit.
- Als de katheter per ongeluk in de vagina wordt ingebracht, is dit niet erg. Wel pakt u weer een schone katheter.
- Als er geen urine meer komt, mag de katheter stapsgewijs worden verwijderd (er kunnen nog kleine beetjes urine komen tijdens het verwijderen). Hierna kunt u de katheter weggoien.
- Na het katheteriseren handen wassen.

Katheteriseren bij jongens

Bij jongens en mannen is de plasbuis S-vormig gebogen. De uitgang van de plasbuis ligt op de top van de eikel. Deze wordt zichtbaar als de voorhuid voorzichtig naar achteren wordt geschoven.

- Zet alle benodigde spullen klaar en zorg dat de gladde katheter klaar hangt voor gebruik (plakker op het zakje verwijderen en bevestigen aan de muur).
- Trek broek en onderbroek uit of doe deze naar beneden.
- Voor het katheteriseren moet het plasgaatje worden schoongemaakt met een nat washandje/ doekje. Schuif hierbij de voorhuid voorzichtig naar achteren.
- Haal de katheter uit de verpakking en pak deze met één hand vast als een potlood.
- U of uw zoon pakt met de andere hand de penis vast in gestrekte positie, waardoor de katheter makkelijk kan worden ingebracht. Als de katheter bij de kringspier komt kan dit een onaangenaam gevoel geven. Laat uw zoon even zuchten en strek de penis richting de buik of naar de tenen, de katheter kan dan in de blaas worden gebracht. Als er urine komt, richt u of uw zoon de penis naar beneden en moet de katheter nog ietsje verder worden ingebracht en weet u zeker dat u in de blaas zit.
- Als er geen urine meer komt, mag de katheter stapsgewijs worden verwijderd (er kunnen nog kleine beetjes urine komen tijdens het verwijderen). Hierna kunt u de katheter weggoien.
- Na het katheteriseren handen wassen.

Vragen

Heeft u problemen met het katheteriseren of heeft u vragen dan kunt u altijd bellen.

Kinderniercentrum

Verpleegkundig consulent stoma- en continenzorg kinderen

Telefoon (020) 444 0767, van 11.00 tot 12.30 uur

Afdeling kinderoologie

Polikliniek heilkunde receptie G

Telefoon (020) 444 0265

Afdeling kindernefrologie

Polikliniek kindergeneeskunde receptie L

Telefoon (020) 444 0872